३. चित्रात्मक संकल्प (Pictorial Composition)

क्र.	घटक	उपघटक
१.	**चित्रकलेचे मूळ घटक**	(१) रंग, रेषा, आकार, छायाभेद, पोत या घटकांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** १५ × २० सेमी **माध्यम :** इंक पेन, शाई (२) निसर्गनिर्मित आकार व भौमितिक आकारांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** २० × २० सेमी **माध्यम :** सुयोग्य (३) मानवनिर्मित आकार व अलंकारिक आकारांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** १८ × २० सेमी **माध्यम :** जलरंग (४) अमूर्त आकार (केवलाकार) यांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** २० × २० सेमी **माध्यम :** सुयोग्य (५) अमूर्त आकार किंवा भौमितिक आकारांचा वापर करून संकल्प तयार करणे व कोलाज तंत्राचा उपयोग करणे. **आकार :** १८ × १८ सेमी **माध्यम :** न्यूज पेपर, रंगीत पेपर
२.	**संकल्पाची मूलतत्त्वे**	(१) **पुनरावृत्ती :** नैसर्गिक घटकांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** १८ × १८ सेमी **माध्यम :** पोस्टर कलर्स (२) **उत्सर्जन :** आकाश, सूर्य, पाणी, प्रकाश या घटकांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** २० × २० सेमी **माध्यम :** सुयोग्य (३) **तोल व लय :** मानवाकृती, प्राणी आणि झाडे यांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **आकार :** १७ × १७ सेमी **माध्यम :** मिक्स (४) **बदल व प्रमाण:** मानवनिर्मित व निसर्गनिर्मित घटकांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. रंगकामात विविध पोतांचा वापर करणे. **आकार :** २५ × २० सेमी **माध्यम :** सुयोग्य (५) भौमितिक आकार व अलंकारिक आकारांचा वापर करून संकल्प तयार करणे. **(संकल्पाची मूलतत्त्वे)** **आकार :** २० × २० सेमी **माध्यम :** सुयोग्य

३.	मुद्राचित्र	(१) **मुद्रा चित्र :** दोरा तसेच पुठ्ठ्याचा वापर करून अमूर्त किंवा नैसर्गिक आकाराची संकल्प निर्मिती करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** शाई, जलरंग (२) **मार्बलिंग (तरंग चित्र) :** याचा उपयोग करून सृजनात्मक पद्धतीने संकल्प निर्मिती करणे. **आकार :** सुयोग्य **माध्यम :** वॉटरप्रूफ इंक, ऑईलपेंट (३) **ठसे काम :** निसर्गातील घटकांचा वापर करून, ठसे घेऊन त्यापासून संकल्प तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** क्रेऑन्स, रंगीत पेन्सिल (४) **ठसे काम :** पुठ्ठ्याचे भौमितिक व अलंकारिक आकार कापून त्याचे ठसे घेऊन संकल्प तयार करणे. **आकार :** सुयोग्य **माध्यम :** काळा रंग/प्रिंटींग इंक (५) **मुद्रा चित्र :** काच किंवा प्लॅस्टिकसारख्या गुळगुळीत पृष्ठभागावर रंग टाकून त्याचे ठसे घेऊन संकल्प निर्मिती करणे. **आकार :** सुयोग्य **माध्यम :** काच/प्लॅस्टिक, जलरंग/पोस्टर कलर्स
४.	लघुचित्रशैली, विविध रचनाशैली व म्यूरल	(१) सर्जनशीलता, कल्पकता यावर आधारीत विषयांवर रचनात्मक चित्र निर्मिती करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य (२) लघुचित्रशैलीचा अभ्यास करून अलंकारिक पद्धतीने मानवाकृती किंवा निसर्गनिर्मित घटकांचा वापर करून ऐतिहासिक अथवा पौराणिक विषयावर चित्रात्मक रचना तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य (३) भारतीय कलाशैलींचा अभ्यास करून त्यापैकी आवडत्या शैलीत रचना तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य (४) जनजागृती व समाजप्रबोधनात्मक विषयावर संकल्प तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य (५) सामाजिक विषयावर चित्रात्मक रचना तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य (६) स्वप्न, कल्पनेतील विश्व, भविष्यातील युग यांसारख्या विषयांवर संकल्प रचना तयार करणे. **आकार :** $\frac{1}{8}$ ड्रॉईंग पेपर **माध्यम :** सुयोग्य

संकल्पचित्र

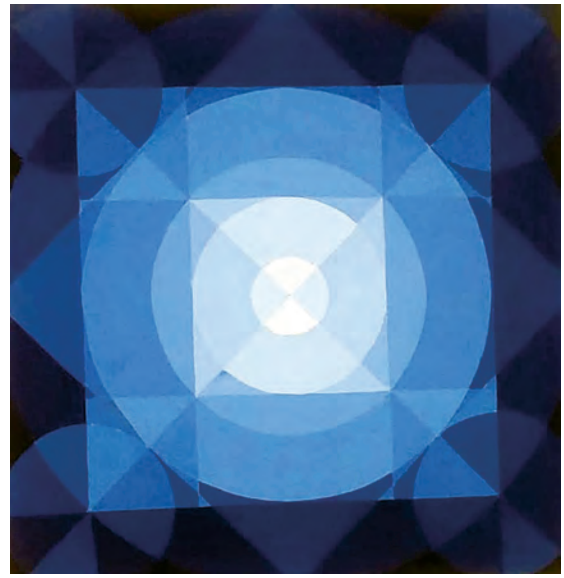

संकल्पचित्र

रचनाचित्र संकल्प (Pictorial Composition)

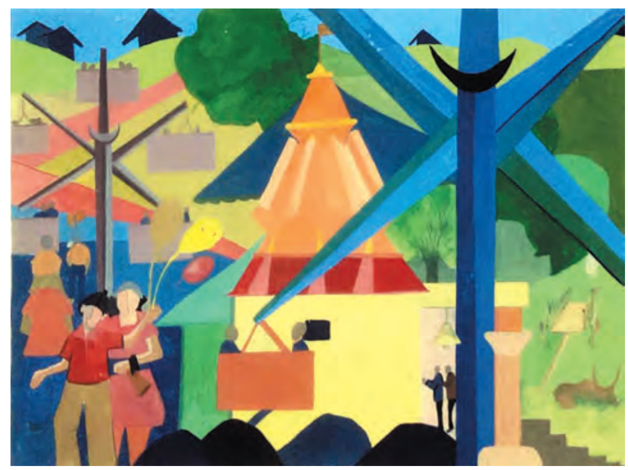

रचनाचित्र संकल्प (Pictorial Composition)

रचनाचित्र संकल्प (Pictorial Composition)

संकल्पचित्र (Gray Scale)

संकल्पचित्र

द्विमित संकल्प (दृष्टिभ्रम)

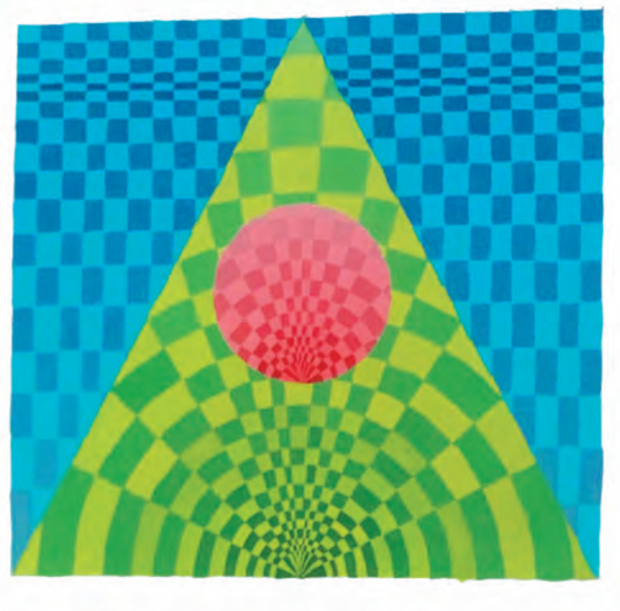

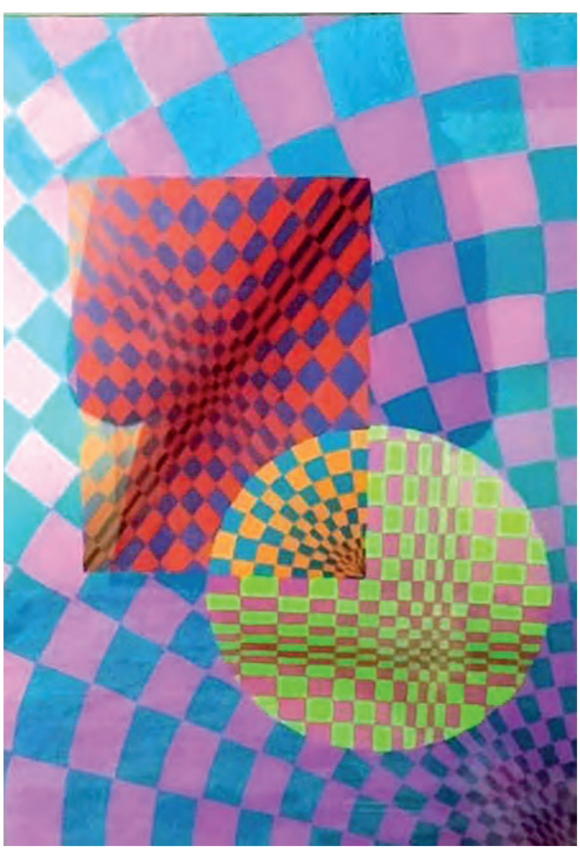

संकल्पचित्र

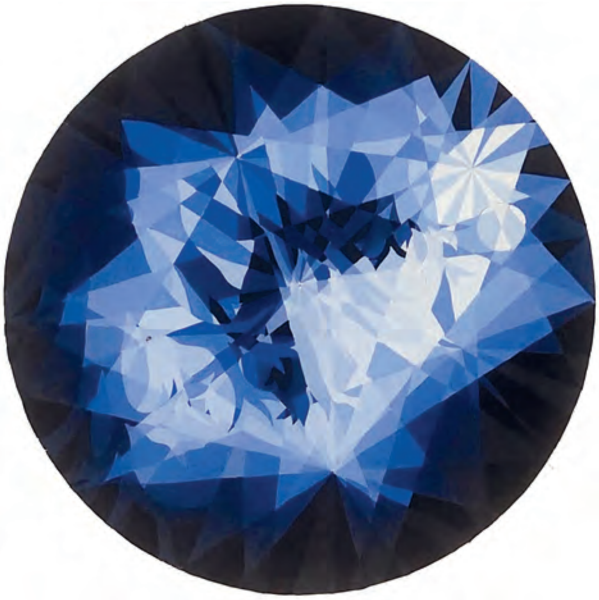

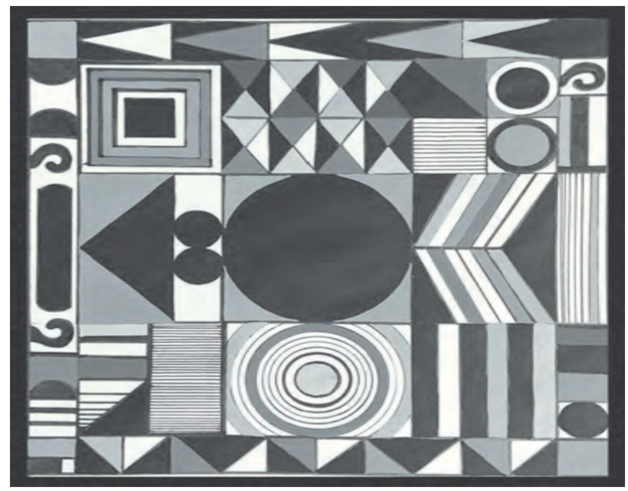

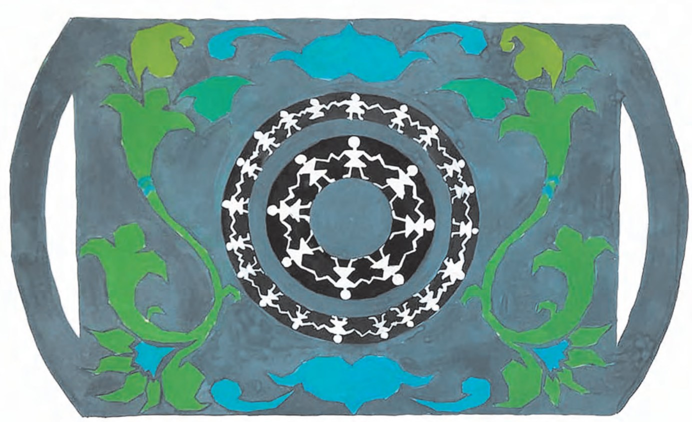

द्‌विमित संकल्प (दृष्टिभ्रम)

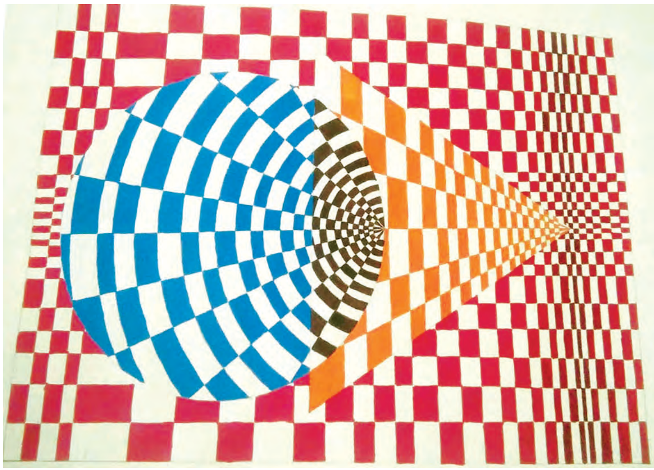

संकल्पचित्र

मार्बलिंग

द्विमित संकल्पचित्र (मुद्राचित्र)

स्मरणचित्र

स्मरणचित्र

चित्रात्मक संकल्प

वस्तुचित्र

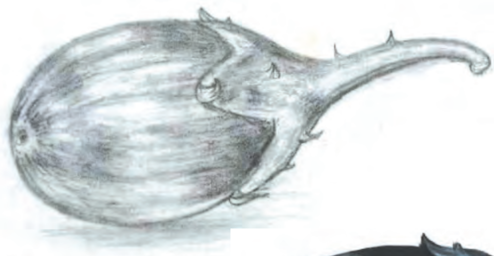

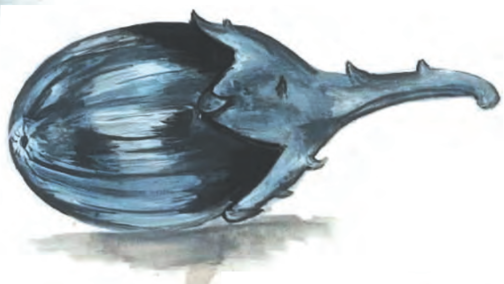

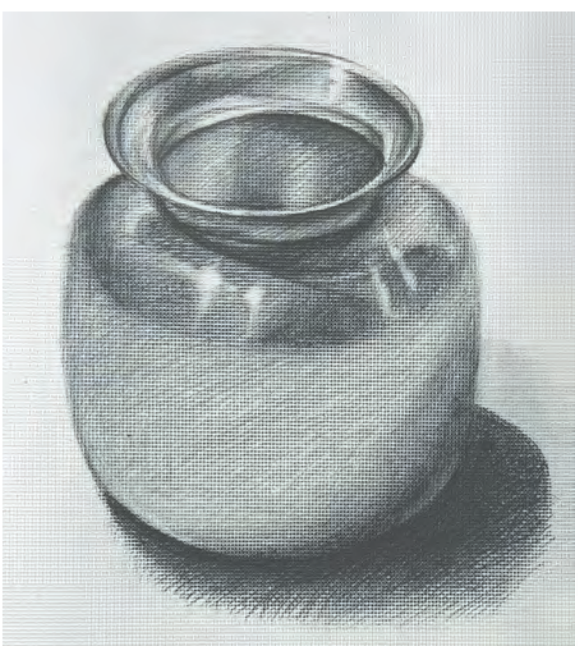

स्थिरचित्र

लघुचित्र

कला विषय विद्यार्थी चित्राकृती :

(१) बाराशिव हनुमान कनिष्ठ महाविद्यालय, बाराशिव ता. वसमत जि. हिंगोली. (२) इंदिराबाई ललवाणी न्यु कॉलेज जामनेर , ता. जामनेर, जि. जळगाव (३) एस. एम. आर. के. महिला महाविद्यालय, नाशिक. (४) नागनाथ वाणिज्य, विज्ञान व कला महाविद्यालय, औंढा (नागनाथ) जि. हिंगोली.